

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudcem Mgr. Kamilem Tojnerem v právní věci

žalobce: **A. A.,**
nar., st. přísl. Republika Uzbekistán,
adresa pro doručování,

zastoupen JUDr. Anitou Pešulovou,
advokátkou,
sídlem Nuselská 499/132, Praha 4,

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky,**
Odbor azylové a migrační politiky,
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 00 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 9. 2018, č. j. OAM-288/ZA-ZA11-P17-2018,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené zástupkyni JUDr. Anitě Pešulové, advokátce, se přiznává odměna ve výši 10 200 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Městského soudu v Praze do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce se domáhá zrušení v záhlaví rozsudku uvedeného rozhodnutí, kterým žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).
2. Žalobce namítá nezákonnost a nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí z důvodu vad předcházejícího řízení. Správní řízení je soubor pravidel, kterými se žalovaný musí řídit. Správní orgán je povinen zjistit přesně a úplně skutkový stav věci. Celé řízení však bylo v rozporu s tímto jednostranné a neobjektivní. Žalovaný dle žalobce porušil svou povinnost postupovat řádným procesním postupem, v souladu s právním řádem ČR a principy činnosti správních orgánů. Žalovaný dle žalobce rozhodnutí nedostatečně odůvodnil a vyložil zákon chybně.
3. Žalobce namítá, že podklady použité žalovaným nejsou aktuální. Uvedl, že se bojí návratu do vlasti, který není možný, neví, co bude dělat.
4. Žalobce považuje napadené rozhodnutí za nezákonné, poukazuje na nedostatečné zjištění skutkového stavu a nedostatečné posouzení opodstatněnosti jeho strachu z pronásledování. Vytýká žalovanému, že si neopatřil žádné adekvátní informace, z nichž by zjistil, jaké jsou „tresty“ za to, že se občan nedostaví na sběr bavluny, jaké z toho mohou plynout důsledky. Je obecně známo, že situace ohledně dodržování lidských práv je v Uzbekistánu špatná. Přes změnu prezidenta nedošlo ohledně lidských práv k zásadní změně, obdobně, pokud jde o pronásledování mnoha skupin obyvatelstva, zneužívání policejního a justičního aparátu a neakceptovatelného totalitního pořádku.
5. Ze zpráv o zemi původu (např. Amnesty International 2016, 2017, 2018) je zřejmé, že Národní bezpečnostní služby (SNB) i nadále rutinně mučily a obdobně zneužívaly podezřelé a zadržené. Dle žalobce tato zpráva potvrzuje jeho tvrzení ohledně jeho obav z toho, že se bojí, aby mu policisté nepodstrčili drogy, aby ho křivě neobvinili. Tyto zprávy se netýkají jen politických aktivistů, ale s velkou pravděpodobností mohou postihnout i žalobce, jelikož se jedná o osobu, která by se měla vrátit do Uzbekistánu proti své vůli a ze „západního“ zařízení. Správní orgán sice uvedl, že navrátilí obyvatelstvo není vystaveno žádným represím ze strany státních orgánů, nicméně ze zpráv jednoznačně vyplývá, že uzbecké úřady v rámci zostřeného boje proti terorismu soustavně šikanují pracovní migranty vracející se ze zahraničí pod záminkou boje proti terorismu a s údajnými obavami, že takové osoby mohly přijít do styku s islamistickým hnutím, které je v Uzbekistánu krutě a nemilosrdně potíráno. Právě žalobce, jakožto osoba, která by byla do Uzbekistánu násilně vrácena z České republiky, je typickým adresátem možného policejního brutálního násilí a následného bezpříkladného svévolného souzení, trestání a mučení.
6. Pokud správní orgán vytkl žalobci, že se měl nejprve se svými problémy obrátit na vnitřní mechanismy ochrany, pak žalobce namítá, že v tomto směru žalovaný nezjistil ze zpráv o zemi původu, zda v Uzbekistánu vůbec funguje ochrana před nezákonnými postupy úředních osob či policie.
7. Ve vztahu k udělení doplňkové ochrany žalobce namítá, že správní orgán individuálně neposoudil, zda by v případě návratu hrozilo žalobci skutečné nebezpečí vážné újmy, a to právě ze shora uvedených důvodů. Správní orgán pouze obecně odkázal na státní zřízení Uzbekistánu, obecnou deklaraci ústavy, nicméně zcela chybí zjištění správního orgánu, zda reálně fungují mechanismy ochrany občanů, kteří se ocitnou v situaci žalobce.

8. Žalovaný vyjádřil s žalobou nesouhlas a navrhl její zamítnutí. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany byly obavy žalobce z uvěznění či znepríjemňování života ze strany uzbecké policie z důvodu, že se nezúčastnil dobrovolného sběru bavluny, a dále snaha o legalizaci pobytu v ČR do zlepšení situace v Uzbekistánu. K žalobcem uvedeným incidentům, kdy byl předvolán ke třem návštěvám na pracovištích policie, žalovaný uvedl, že ačkoliv se v tomto případě bezesporu jednalo o potíže s představiteli státních orgánů Uzbekistánu, nelze jednání policie označit za závažné porušení žalobcových lidských práv, ani jako opatření působící psychický nátlak nebo jiné obdobné jednání anebo jednání, které dosahuje intenzity pronásledování. Jak žalobce jasně uvedl, byl pouze dotazován, poskytoval vysvětlení, nebyl terčem jakéhokoliv násilí, a přestože mu podle něj bylo vyhrožováno uvězněním, nebyl oficiálně z ničeho obviněn, natož trestně stíhán. Žalovaný podotýká, že pokud neslo jednání policistů vůči osobě žalobce dle jeho názoru znaky protiprávnosti, mohl a měl tento využít mechanismů, které mu právní řád jeho vlasti poskytuje. Žalobce však rezignoval na získání pomoci ze strany státu. Tvrzení, že by to nemělo smysl, protože policie i správce vesnice jsou propojeni, nepovažuje žalovaný za dostatečné. Žalobce navíc sám sdělil, že od uvedených návštěv policie v září 2016 až do února 2017 nadále pobýval doma a pracoval při obchodování se zeleninou, aniž by v tomto směru měl jakékoliv problémy či byl opětovně pozván na policii. Následně odjel do T., kde byl až do svého odjezdu z vlasti, a ani tam neměl podle něj naprosto žádné problémy. Stejně jako při zařizování si víza nebo odletu z Uzbekistánu do Běloruska, odkud podle něj pokračoval až do ČR. Žalovaný též podotkl, že žalobce dne 10. 4. 2018 během pohovoru uvedl, že do T. odjel za prací, z čehož je patrný výhradně ekonomický motiv žalobcova rozhodnutí vycestovat do T., a následně s vysokou pravděpodobností i do EU. Žalovaný tak dospěl k závěru, že žalobcovy motivy k vycestování do zahraničí byly čistě ekonomické, neboť žalobce již v době vycestování z vlasti žádné potíže s policií nepociťoval. Námitky se žalovanému jeví účelové.
9. Žalovaný dále uvedl, že je třeba vycházet ze zásady individuálního posuzování jednotlivých žádostí. Pro posouzení azylového příběhu žalobce použil celou škálu zpráv o zemi původu žalobce, včetně zprávy v žalobě zmíněné organizace Amnesty International, zpráva z roku 2018. Jako podklad k rozhodnutí využil správní orgán kromě samotné žádosti a protokolu o pohovoru též informace o zemi původu, o politické a bezpečnostní situaci v zemi a stavu dodržování lidských práv v Uzbekistánu. Veškeré tyto informace jsou součástí spisového materiálu a žalobci byla poskytnuta možnost se s nimi seznámit a vyjádřit se k nim, či vznést námitky. Žalobní námitky ohledně podkladů považuje žalovaný za obecné. Žalovaný se domnívá, že žádost žalobce je účelová, neboť o mezinárodní ochranu požádal až poté, co mu bylo uloženo správní vyhoštění. Odkázal též na závazné stanovisko z řízení o správním vyhoštění, kdy žalobce výslovně uvedl, že mu nejsou známy žádné důvody, které by mu bránily ve vycestování z území ČR a v návratu do Uzbekistánu. Cílem žalobce je, dle žalovaného, legalizace pobytu. Žalovaný nedovodil, že by žalobci hrozila ve vlasti vážná újma. Žalobní námitky považuje žalovaný za obecné, bez bližší konkretizace k osobě žalobce a důvodů, v nichž žalobce spatřuje porušení jeho práv. Uváděný odkaz na zprávu Amnesty International za rok 2016, 2017 a 2018 nemá žádnou souvislost s případem žalobce a lze je vnímat pouze v obecné rovině a jako snahu přidat na závažnosti jeho azylovému příběhu. K námitce žalobce, že žalovaný nevyhodnotil situaci navrácených občanů do Uzbekistánu v potřebném kontextu, žalovaný uvádí, že považuje danou námitku za neoprávněnou a neodůvodněnou. Žalovaný se zabýval všemi skutečnostmi, které žalobce tvrdil, učinil k nim patřičná skutková zjištění, vyhodnotil je a shledal, že

žalobce nesplňuje důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Dle názoru žalovaného žalobce pouze domýšlí krajní scénáře v případě jeho návratu do země původu a snaží se žalovanému i soudu podsunout své domněnky jako skutečnost, aniž by měly jakoukoli reálnou spojitost s azylovým příběhem.

10. Z obsahu spisového materiálu, který byl soudu předložen žalovaným správním orgánem, vyplynuly následující, pro rozhodnutí ve věci samé, podstatné skutečnosti:
11. Žalobce k žádosti uvedl, že je tádžické národnosti, muslim, není politicky aktivní, je ženatý a má dvě dcery, ty žijí spolu s manželkou v S. Do ČR přijel žalobce v červnu 2017. Důvodem podání žádosti bylo, že před dvěma nebo třemi lety došlo k situaci, kdy po něm správce vesnice chtěl, aby jel sbírat bavlnu. Jeho dcera byla v té době nemocná, a tak nemohl odjet. Správce na něj podal stížnost, že se chová hrubě. Byl následně předvolán na policii a chtěli jej zavřít. Proto se rozhodl požádat o vízum a ze země vycestovat.
12. Při pohovoru žalobce upřesnil, že žil ve městě S., kde se živil prodejem ovoce a zeleniny. V září 2016 po něm správce chtěl, aby jel sklízet bavlnu, avšak žalobce chtěl odvést nemocnou dceru do nemocnice, proto sběr bavlny odmítl. Následně došlo ke slovní potyčce. Dcera byla v nemocnici pět dní, ale když chtěl žalobce nastoupit na sběr poté, správce jej již nechtěl vzít. Správce podal oznámení na policii, a ta si žalobce předvolala. Na policii vypověděl výše uvedené, bylo mu ale sděleno, že bude muset do vězení za výhrůžky správci. Druhý den byl znovu na policii a opět mu bylo vyhrožováno vězením. Následně jej poslali na policii do S. Tam se ho zeptali, z jakého důvodu nebyl sbírat bavlnu již v roce 2015. V S. mu opět hrozili vězením na dva až tři roky. Následně žalobce zcela odlišně uvedl, že vězením mu vyhrožovali na policii v S., na místní policii ne. Na místní policii měl být předvolán v září 2017. V roce 2015 se sběru neúčastnil z důvodu, že byl zaneprázdněn prodejem ovoce a zeleniny. Na policii mu nic nezduvodnili, v S. podepsal nějaký dokument, ale neví, co to bylo. Na konci února pak odjel do T., kde byl až do odjezdu z vlasti. Na nikoho se ve vlasti ohledně svých potíží neobracel, nemá to dle něj cenu, neboť jsou všichni jedna skupina lidí. Vyřídil si vízum a odjel. V T. ani s vyřízením víza žádné potíže neměl. Po uložení správního vyhoštění nevycestoval z důvodu obav z trestu kvůli nenastoupení sběru bavlny. V protokolu v červnu 2017 sdělil, že mu není známa žádná překážka vycestování, v ČR nechce být natrvalo, situace v Uzbekistánu se možná časem zlepší. Tehdy nechtěl policistům o své situaci vyprávět. Jiné než uvedené potíže se státními orgány ve vlasti nikdy neměl.
13. Při doplňujícím pohovoru žalobce uvedl, že správce mu vyčetl i to, že se neúčastnil sběru bavlny v roce 2015. Toto je možné pouze ze zdravotních důvodů, je třeba doložit potvrzení. Dále žalobce upřesnil, že dříve uvedl chybně, že byl na místní policii předvolán v roce 2017, ve skutečnosti byl předvolán v září 2016, 2017 již byl v ČR. Rovněž upřesnil, že na místní policii mu vyčetli, že se záměrně neúčastnil sběru bavlny, a že postoupili věc policii do S. Poté pokračoval v práci se zeleninou a v únoru 2017 odjel do T. Od konce září 2016 už žádné potíže neměl. Žádné předvolání od policie už nedostal, domnívá se, že snahou policie je znepříjemnit život a donutit lidi ke sběru bavlny. Žádné dokumenty se k tomu nepodepisují, neboť oficiálně je sběr dobrovolný. Vycestování z ČR se však obává, policie by mu možná chtěla znepříjemnit život, mohli by mu též podat drogy a následně jej zavřít do vězení.

14. Součástí spisu je též závazné stanovisko ze dne 25. 9. 2017 se závěrem, že vycestování žalobce je možné. Dle stanoviska z výpovědi žalobce v řízení o správním vyhoštění vyplynulo, že do Evropy vycestoval za prací, žádné překážky vycestování neuvedl.
15. Městský soud v Praze přezkoumal dle § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
16. Soud ve věci rozhodl při jednání na návrh žalobce.
17. Soud vyšel v dané věci z následujících právních předpisů:
18. Podle § 12 zákona o azylu *„[a]zyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.“*
19. Podle § 14 zákona o azylu *„[j]estliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.“*
20. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu *„[d]oplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.“*
21. Podle § 14a odst. 2 zákona o azylu *„[z]a vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.“*
22. Podle § 2 odst. 4 zákona o azylu *„[p]ronásledováním se rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.“*
23. Podle § 2 odst. 6 zákona o azylu *„[p]ůvodcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.“*

24. Námitky žalobce ohledně porušení jednotlivých zásad správního řízení či neadekvátního postupu při vedení řízení, nejsou důvodné. Žalovaný se dostatečně zabýval všemi tvrzeními žalobce a své rozhodnutí náležitě odůvodnil. Rozhodnutí je zákonné a přezkoumatelné. Žalobci byly kladeny otázky týkající se jeho pobytu v ČR, celá řada otázek se týkala také zjištění důvodů, proč odmítá návrat do vlasti, zda tam zaznamenal nějaké konkrétní obtíže, byl dotazován rovněž na podrobnosti ohledně jeho předvolání na policii, apod. Nelze také říci, že by žalovaný řízení vedl jakkoli jednostranně či neobjektivně. Žalobci byla umožněna součinnost, mohl se vyjádřit ke všem uvedeným skutečnostem, nebo je doplnit.
25. Pokud jde o porušení zásady materiální pravdy, žalovaný skutkový stav vyhodnotil adekvátně. „[N]ení povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57). Správní orgán rozhodující ve věci mezinárodní ochrany musí při osobních pohovorech postupovat tak, aby žadateli o udělení mezinárodní ochrany umožnil předložit v úplnosti důvody své žádosti (§ 23 zákona o azylu). Žalovaný se zabýval všemi tvrzeními žalobce a zároveň sám zjišťoval veškeré potřebné skutečnosti. Řešení přijaté žalovaným je v souladu s veřejným zájmem a odpovídá okolnostem případu.
26. Pokud jde o námitku ohledně nedostatečných podkladů, ze kterých žalovaný vyšel, soud uvádí následující. Žalovaný vycházel při posuzování žádosti žalobce z podkladů, jejichž výčet uvedl na straně 4 napadeného rozhodnutí. Podklady zcela odpovídají požadavkům § 23c písm. c) zákona o azylu. Nejvyšší správní soud ve vztahu ke shromážděným podkladům v rozsudku ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 – 81 uvedl: „[p]ři používání informací o zemích původu je nutné dodržovat následující pravidla. Informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné. Také těmto požadavkům podklady shromážděné žalovaným zcela vyhovují. Jsou zejména z roku 2018, tedy v době rozhodování (září 2018) byly aktuální. Jedná se zejména o zprávy či informace renomovaných organizací, které se zabývají zkoumáním bezpečnostní situace ve světě a stavem dodržování lidských práv, o jejichž odborné úrovni nelze mít pochybnosti.
27. Žalovaný se odpovídajícím způsobem zabýval eventuality možného pronásledování a celkovou situací v zemi původu žalobce, včetně možnosti udělit žalobci doplňkovou ochranu. Postupně se vypořádal s jednotlivými možnostmi udělení mezinárodní ochrany.
28. Soud se ztotožňuje se závěry žalovaného, že zde nejsou žádné okolnosti, které by odůvodňovaly udělení mezinárodní ochrany dle § 12 písm. a) zákona o azylu. Žalobce nebyl ve vlasti nikterak politicky aktivní, nebyl ani členem žádné politické strany. Během řízení neuvedl, že by měl ve vlasti potíže týkající se uplatňování politických práv. Rovněž nebyly zjištěny důvody pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu.
29. Ohledně posouzení bezpečnostní situace v Uzbekistánu si soud dovoluje odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 9. 2019 č. j. 5 Azs 392/2018-30, kde uvedl: „Krajský soud se otázkou nebezpečí brozícího stěžovateli v případě návratu taktéž zabýval, přičemž ve shodě s žalovaným odkázal na informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 22. 11. 2017, podle níž „dle aktuální legislativy žádný postih či nebezpečí neúspěšným žadatelům o mezinárodní ochranu v zahraničí nehrozí; uzbecké orgány výběrově vyslýchají navracející se osoby, avšak ekonomičtí či studijní migranti je obvykle nezajímají. „Zde je třeba podotknout, že

stěžovatel opustil zemi původu výlučně z ekonomických důvodů (chtěl si vydělat na úhradu dluhů vzniknuvších před jeho odchodem z vlasti). Také tvrzení stěžovatele, že v Uzbekistánu brozí perzekuce osobám vracejícím se z nelegálního pobytu v zahraničí, případně že je na osoby vypovězené z EU nahlíženo jako na inklinující k islamistickému extremismu, ze zpráv o zemi původu založených ve spise.“

30. A dále na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 5. 2020 č. j. 7 Azs 59/2020 – 26, dle kterého: *„Žalovaný se důkladně zabýval i aktuální situací v Uzbekistánu, přičemž zkoumal i bezpečnostní a politické poměry v zemi. Jeho postup odpovídá judikatuře Nejvyššího správního soudu, která se nadto aktuální bezpečnostní situací v Uzbekistánu opakovaně zabývala, viz např. usnesení ze dne 22. 1. 2020, č. j. 5 Azs 356/2019 – 26, ze dne 13. 11. 2019, č. j. 3 Azs 81/2019 – 33, či ze dne 3. 10. 2018, č. j. 6 Azs 291/2018 – 25. Obdobně lze odkázat rovněž na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2019, č. j. 10 Azs 319/2019 – 25, ze dne 20. 2. 2019, č. j. 4 Azs 378/2018 – 32, ze dne 23. 8. 2019, č. j. 3 Azs 133/2018 – 50, nebo ze dne 5. 9. 2019, č. j. 5 Azs 392/2018 – 30.“*
31. Či usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 356/2019 – 26 ze dne 22. 1. 2020: *„Problematika postupu veřejné moci vůči občanům Uzbekistánu navracějícím se ze zahraničí a politická situace v Uzbekistánu po nástupu nového prezidenta Šavkata Mirzijojeva byla judikaturou Nejvyššího správního soudu již několikrát řešena. V usnesení ze dne 3. 10. 2018, č. j. 6 Azs 291/2018 – 25, kasační soud na podkladě obdobného skutkového stavu jako v nyní projednávané věci shledal informace o aktuálních změnách politického režimu v zemi, aktuálními a dostatečnými; ve zmiňovaném usnesení se Nejvyšší správní soud ztotožnil se závěrem žalovaného, který uvedl, že ačkoli tamější vláda „[p]ohyb svých občanů poměrně bedlivě sleduje, ekonomičtí migranti ani neúspěšní žadatelé o mezinárodní ochranu obvykle nečelí po návratu do Uzbekistánu problémům ze strany státních orgánů. V případě dlouhodobého pobytu občanů v zahraničí lze v praxi očekávat pouze potíže těchto osob při vydání nového výjezdního povolení v budoucnu.“*
32. Součástí spisu je též Informace MZV ČR č. j. 119896/2017 – LPTP ze dne 22. 11. 2017, která nezpochybňuje určitou formu policejního státu, ale zároveň konstatuje, že v případě návratu do země nehrozí občanům Uzbekistánu žádné zásadní nebezpečí, státní orgány se zaměřují pouze na nepřátele režimu. I z dalších zpráv vyplývá, že situace v Uzbekistánu se postupnými kroky spíše zlepšuje, jakkoli se stále nejedná o svobodnou zemi.
33. Rovněž z Informace OAMP – Uzbekistán – Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 15. 5. 2018 je zřejmé zlepšení tamní situace. V zemi se dle agentury Reuters objevují známky uvolnění, například díky reformám prezidenta Mirzijojeva byly omilostněny tisíce lidí dříve stíhaných za protistátní činnost, někteří disidenti mohou cestovat, byly uvolněny podmínky v tamních věznicích, prezident projevil vůli změnit hospodářství, apod.
34. K námitce týkající se nedostatečného posouzení opodstatněnosti strachu z pronásledování soud uvádí, že žalovaný se s touto otázkou vypořádal dostatečně. Jeho závěry obstojí.
35. Žalovaný k obavám žalobce ohledně následků souvisejících s odmítnutím sběru bavlňy uvedl, že co se týká jeho návštěv policie, pak přestože se jednalo o jistou potíž se státními orgány Uzbekistánu, jednání policie nelze v daném případě označit za závažné porušení práv žalobce, ani jako opatření působící psychický nátlak nebo jiné obdobné jednání, anebo jednání, které ve svém souběhu dosahuje intenzity pronásledování. Žalobce byl dle svých tvrzení pouze dotazován, nestal se obětí jakéhokoli násilí, a ačkoli mu bylo vyhrožováno vězením, nebyl z ničeho obviněn ani trestně stíhán. Zároveň žalovaný uvedl,

že pokud se žalobce domníval, že jednání příslušníků policie má znaky protiprávnosti, mohl a měl využít ochranných mechanismů, které mu nabízí právní systém v zemi původu. Tvrzení, že se jedná o jednu skupinu lidí, a tedy nemá smysl se nikam obracet, žalovaný nepovažoval za dostatečné. Žalovaný též podotkl, že žalobce uvedl, že následně neměl až do odjezdu do T. žádné potíže, nebyl ani opětovně zván na policii. Žádné potíže neměl zaznamenat ani následně v T. Dle žalovaného byly motivy žalobce pro vycestování čistě ekonomické. Žádost považuje za účelovou s ohledem na to, že žalobce o mezinárodní ochranu požádal až poté, co mu bylo uloženo správní vyhoštění. Ve správním řízení o správním vyhoštění žádné překážky vycestování nezmínil, v azylovém řízení k tomu podotkl, že dříve nechtěl policii vyprávět o svých problémech. Institut mezinárodní ochrany je výjimečný, a není možné, aby si žalobce legalizoval skrze něj svůj pobyt v ČR.

36. Problematikou nucené práce ve formě sběru bavlníku v Uzbekistánu se zabývají zprávy, ze kterých žalovaný vycházel. Ze zprávy Human Rights Watch z 18. 1. 2018 konkrétně vyplývá, že nucená práce v odvětví zpracování bavlny měla i v roce 2017 v Uzbekistánu systematický charakter. V roce 2017 byl vydán výnos, kterým byl zakázán nucený odvod pracovníků veřejného sektoru. Vláda také na nátlak ukončení nucené práce dětí a dospělých umožnila provést v roce 2017 Mezinárodní organizaci práce monitoring na bavlníkových polích. Ze zprávy Amnesty International z 22. 2. 2018 vyplývá, že prezident Mirzijojev se zavázal k ukončení nucených prací v bavlníkovém průmyslu. Pozorovateli bylo zjištěno, že ke sběru bavlny je užívána i dětská práce. Úřady vyhrožovaly těm, kteří práci na bavlníkových polích odmítli, vysokými pokutami, propuštěním z práce či ztrátou sociálních dávek. Policejní a místní úřady se též pokoušely zastavit aktivisty za lidská práva v této oblasti a docházelo též na zastrasování, použití síly a svévolnému věznění.
37. S ohledem na uvedené informace nelze mít pochyb, že tvrzení žalobce o nuceném sběru bavlny v Uzbekistánu se zakládá na pravdivých informacích. Soud nemůže přisvědčit názoru žalovaného, že se žalobce mohl a měl v případě potíží obracet na státní orgány a své problémy řešit touto cestou. Jestliže je dle dostupných informací nesporné, že sběr bavlny je organizován ze strany státu, pak by žalobce těžko mohl hledat u státních orgánů pomoc v případě, kdy sběr bavlny odmítl.
38. Žalovaný však přesto adekvátně seznal, že skutečnosti uváděné žalobcem nejsou důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Pokud jde o námitku, že žalovaný dostatečně nezjišťoval, jaké případné tresty hrozí za nedostavení se na sběr bavlny, soud konstatuje následující. Dle výše uvedených zdrojů v případě odmítnutí práce na polích hrozí dotyčným jisté sankce, tyto však jsou v ekonomické rovině, konkrétně může jít o pokuty, ztrátu zaměstnání či dávek. Žalobce žádný z těchto problémů nezaznamenal, a ani o žádném takovém nehovořil.
39. Následky, které žalobce v důsledku svého odmítnutí sběru bavlny zaznamenal, byly opětovně předvolání na policii, kde mu při třetí návštěvě mělo být vyhrožováno vězením. Z výpovědi žalobce vyplynulo, že k odmítnutí sběru bavlny došlo na podzim roku 2016, kdy dále upřesnil, že již v roce 2015 nešel bavlnu též sbírat. Poté měl celkem třikrát navštívit policii, nejprve dvakrát místní oddělení, poté byl jeho případ předán policii do S., kde dle svého vyjádření podepsal dokument, o kterém neví, o co se jednalo, a bylo mu ze strany policie vyhrožováno vězněním. Pokud jde o předvolání na policii, pak na tuto se dostavil dobrovolně a pouze jí poskytl vyjádření, neuvedl, že by byl zadržen ani se nesetkal s jakoukoli formou násilí. Žádné další důsledky již žalobce nezaznamenal. Naopak uvedl,

že se nadále věnoval prodeji zeleniny, bez problémů odcestoval nejprve do T., kde rovněž neměl žádné problémy, a poté vlast opustil.

40. Jelikož z výpovědi žalobce nevyplývalo, že by měl být ze strany policie čelit jakémukoli neadekvátnímu jednání, kdy dále nebyl zadržen, nebyl obětí násilí, nebyl obviněn ani trestně stíhán, žalovaný uvedl, že skutečnost, kdy se žalobce byl opakovaně dostavit na policii za účelem podání vysvětlení, nepředstavuje jednání, které by mohlo dosahovat intenzity pronásledování, není proto možné tyto potíže považovat za azylově relevantní důvod. V kontextu citovaných zpráv k tomu soud dodává, že i kdyby se v budoucnu žalobce znovu nedostavil ke sběru bavlny, nevyplývají z dostupných informací sankce, které by naplnily znaky pronásledování.
41. Soud ve shodě s žalovaným podotýká, že veškeré obavy žalobce ohledně jeho obav z možného podání drog policií a následného věznění, jsou spíše hypotetického rázu, kdy žalobce domýšlí krajní důsledky svého případného příběhu, přičemž lze pochybovat o tom, že by tyto reálně nastaly. Tuto argumentaci lze podpořit tím, že ze závazného stanoviska z řízení o správním vyhoštění vyplývá, že žalobce v tomto řízení uvedl, že do ČR vycestoval za prací a není mu známa žádná překážka vycestování do Uzbekistánu. Tuto výpověď žalobce nerozporoval ani v azylovém řízení, kdy při pohovoru doplnil, že v ČR nechce zůstat trvale, ale pouze do doby, než dojde ke zlepšení politické situace v Uzbekistánu, dříve nechtěl policii své problémy sdělovat. Jestliže by žalobce pociťoval obavy z možného jednání policie skutečně palčivě, pak se lze domnívat, že by je zmínil již v řízení o správním vyhoštění, nebo by požádal o mezinárodní ochranu již při příjezdu do ČR. Zároveň lze uvést, že žalobce od třetí návštěvy policie již žádné další předvolání neobdržel, poté se přestěhoval do T., kde neměl též žádné další problémy. Žalobce potvrdil, že na policii nadále předvoláván nebyl, naopak si vyřídil vízum a z Uzbekistánu vycestoval. Žalovaný proto jeho obavy z pronásledování a možných sankcí vyhodnotil adekvátně. Z žádných skutečností není zřejmé, že by se žalobce měl při návratu potýkat s opětovnou nutností dostavit se na policii.
42. Žalovaný se vypořádal i s otázkou, jsou-li v případě žalobce dány důvody zvláštního zřetele hodné. Zkoumal v této souvislosti situaci žalobce a konstatoval, že žalobce je dospělou, plně právně způsobilou osobou, může si opatrovat prostředky na své životní potřeby prací. Soud nezpochybňuje zhoršené sociální a ekonomické podmínky v zemi a případnou složitost, s jakou si žalobce bude ve vlasti hledat zaměstnání, avšak toto nejsou důvody relevantní pro udělení mezinárodní ochrany. Lze též podotknout, že žalobce má ve vlasti veškeré své rodinné vazby, naopak v ČR žádné vazby nemá.
43. Institut mezinárodní ochrany lze použít pouze v odůvodněných případech. Představuje formu mimořádné pomoci lidem z oblastí, kde hrozí porušování jejich práv ve smyslu mezinárodních konvencí, nikoli poslední prostředek k zabránění opuštění území ČR. Není možné jej ani zaměňovat s jinými formami pobytu cizinců, které upravuje zákon č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců. Pokud má žalobce v úmyslu svůj pobyt v ČR legalizovat, je na místě, aby postupoval podle předpisů cizineckého práva, zejména dle uvedeného zákona o pobytu cizinců. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004-94, uvedl: *„Azylové řízení je prostředkem poskytnutí ochrany těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona nebo kteří mají odůvodněný strach z takového pronásledování. Jak je patrné, zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k legalizaci pobytu na území České republiky či jako možnost získat zde pracovní povolení. Jestliže tedy stěžovatel žádá o legalizaci*

pobytu v České republice, bude se muset podrobit režimu jiného zákona, a to bez ohledu na "složitost mechanismů", které tento upravuje."

44. U žalobce nejsou splněny podmínky pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu ustanovení § 14a odst. 1 a 2 písm. a) – b) zákona o azylu. Žalobce neuvedl a ani žalovaný nenalezl žádnou skutečnost, na jejímž základě by se bylo možné domnívat, že by žalobci při návratu do Uzbekistánu moha hrozit vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti. Z Informace OAMP – Uzbekistán – Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 15. 5. 2018 žalovaný zjistil, že právní systém Uzbekistánu neumožňuje udělit trest smrti za žádný trestný čin. Žalovaný se dále zabýval též otázkou, zda žalobci může v případě návratu hrozit nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. K tomu žalovaný uvedl, že z tvrzení žalobce plyne, že ve vlasti nezaznamenal žádné problémy se státními orgány. Neměl ani žádné potíže při podání vysvětlení policii. Žalobce vlast opustil bez problémů z ekonomických důvodů. S odkazem na výše citované podklady pojednávající o situaci vracejících se ekonomických migrantů do Uzbekistánu, žalovaný neshledal naplnění důvodu pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 a 2 písm. c) zákona o azylu, ani písm. d) zákona o azylu
45. Soud z důvodů shora uvedených proto žalobu zamítl podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s.
46. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalobce ve věci úspěch neměl a žalovanému žádné náklady řízení nevznikly.
47. Ustanovené zástupkyni žalobce JUDr. Anitě Pešulové, advokátce, soud v souladu s § 35 odst. 10 větou první s. ř. s. přiznal odměnu za tři úkony právní služby, kterými jsou první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení nebo obhajoby, je-li klientovi zástupce nebo obhájce ustanoven soudem [ust. § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, dále jen „advokátní tarif“], doplnění žaloby [ust. § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] a účast na jednání před soudem [ust. § 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu]. Za jeden úkon právní služby jí náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [ust. § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s ust. § 7 bodem 5. advokátního tarifu], která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů dle ust. § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Za tři úkony právní služby tak ustanovené zástupkyni náleží 10 200 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 9.9. 2020

Mgr. Kamil Tojner v. r.
soudce